

Θέσεις του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης για το σχέδιο Κώδικα Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών

Το Δ.Σ. του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης, συνελθέν κατά τη συνεδρίαση της 17.9.2026 και διατελώντας σε νόμιμη απαρτία, αφού έλαβε υπόψιν του το Σχέδιο Κώδικα Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών το οποίο δόθηκε στη δημόσια διαβούλευση στις 9.9.2026, μετά από εκτενή διαλογική συζήτηση και αφού έλαβε υπόψιν του τις εισηγήσεις των κ.κ. Μαρούσα Πρωτοπαπαδάκη, Παναγιώτη Γιαννόπουλου, Αντιπροέδρων και των κ.κ. Δημοσθένη Βασιλακάκη, Ελένης Ζιούτα, Χρήστου Παπά, Σπυρίδωνος Πετρίδη, Ευαγγελίας Τσιάλλα αποφάσισε ομόφωνα ότι την διατύπωση των θέσεων του σώματος κατά τη δημόσια διαβούλευση ως ακολούθως:

Εισαγωγική τοποθέτηση

Το σχέδιο Κώδικα Εναλλακτικής Επίλυσης Διαφορών αποτελεί μείζονος σημασίας νομοθέτημα, το οποίο επηρεάζει την πολιτική δίκη σε περισσότερα επίπεδα. Με τα 204 άρθρα του επιχειρείται η ριζική αναδιάρθρωση των θεσμών της διαμεσολάβησης, της δικαστικής μεσολάβησης και της διαιτησίας. Ο Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης, σε συνέχεια της ομόφωνης έγκρισης των δύο εισηγήσεων από το Διοικητικό του Συμβούλιο, διατυπώνει τις ακόλουθες ενιαίες θέσεις, προκειμένου να συμβάλει στη δημόσια διαβούλευση και στην κοινοβουλευτική επεξεργασία του σχεδίου.

Επί της αρχής, η προσπάθεια αντιμετώπισης των ερμηνευτικών ζητημάτων που ανέδειξε η εφαρμογή του ν. 4640/2019 είναι επιδοκιμαστέα. Θετικά αξιολογείται επίσης η πρόθεση ενίσχυσης της δικαστικής μεσολάβησης, στην οποία κατά τα προηγούμενα έτη δεν είχε δοθεί η δέουσα προσοχή. Οι στόχοι αυτοί, όμως, πρέπει να υπηρετηθούν με ρυθμίσεις σαφείς, εφαρμόσιμες και ανάλογες προς τις πραγματικές ανάγκες των διαδίκων και της δικαστηριακής πρακτικής.

Αντίθετα, η εκ νέου συνολική αναμόρφωση του δικαίου της διαιτησίας προκαλεί επιφυλάξεις. Μόλις με τον ν. 5016/2023 επιχειρήθηκε εκτενής μεταρρύθμιση της διεθνούς εμπορικής διαιτησίας. Η ριζική αναδιάταξη του πλαισίου μέσα σε διάστημα περίπου τριών ετών χρειάζεται ειδική τεκμηρίωση ως προς τα προβλήματα που καλείται να επιλύσει και τα οφέλη που αναμένεται να επιφέρει. Η σταθερότητα των κανόνων έχει ιδιαίτερη σημασία για έναν θεσμό που στηρίζεται στη συμβατική επιλογή και στην εμπιστοσύνη των μερών.

Ο χρόνος διαβούλευσης είναι περιορισμένος σε σχέση με την έκταση και τη σημασία του εγχειρήματος. Η θέσπιση ενός νέου Κώδικα απαιτεί ουσιαστική συμμετοχή των φορέων, συστηματικό έλεγχο των αλληλεπιδράσεων με τον ΚΠολΔ και συνεκτίμηση της εμπειρίας που έχει

ήδη αποκτηθεί. Η ανάγκη θεραπείας επιμέρους αδυναμιών του ισχύοντος πλαισίου δεν δικαιολογεί την εγκατάλειψη λειτουργικών λύσεων χωρίς επαρκή αιτιολόγηση.

A Κοινές διατάξεις και υποχρεωτική προδικαστική διαδικασία

1 Επιλογή της μεθόδου επίλυσης

Το άρθρ. 13 προκρίνει τη διαμεσολάβηση ή τη δικαστική μεσολάβηση για διαφορές έως 250.000 ευρώ και τη διαιτησία για διαφορές μεγαλύτερου αντικειμένου, καθώς και για διαφορές ιδιαίτερης πολυπλοκότητας, διεθνούς χαρακτήρα ή ανάγκης διεθνούς εκτελεστότητας. Μολονότι η ίδια διάταξη αναγνωρίζει την υπεροχή της συμφωνίας των μερών, η χρησιμότητα αυτής της νομοθετικής κατεύθυνσης δεν προκύπτει με σαφήνεια.

Η οικονομική αξία δεν αρκεί για να προσδιορίσει την καταλληλότητα μιας μεθόδου. Η διαμεσολάβηση μπορεί να είναι πρόσφορη και σε διαφορές υψηλού αντικειμένου, ενώ μια διαφορά μικρότερης αξίας μπορεί να εμφανίζει ιδιαίτερη δυσκολία. Επιπλέον, η προτίμηση της διαιτησίας δεν αίρει τις υποχρεώσεις προδικαστικής προσφυγής ούτε υποκαθιστά τη διαιτητική συμφωνία. Ο ΔΣΘ θεωρεί τη ρύθμιση πλεοναστική και ζητεί να διατηρηθεί η ελευθερία επιλογής χωρίς μια γενική νομοθετική ιεράρχηση των μεθόδων με κριτήριο κυρίως το ποσό της διαφοράς.

2 Πολυπλοκότητα της νέας προδικασίας

Τα άρθρ. 16–19, σε συνδυασμό με τα άρθρ. 79–80 και 162, αντικαθιστούν την υποχρεωτική αρχική συνεδρία με κοινό προδικαστικό μηχανισμό επιλογής μεταξύ διαμεσολάβησης και δικαστικής μεσολάβησης. Προηγείται πρόσκληση με την αγωγή ή ιδιαίτερο δικόγραφο, ακολουθεί δεκαπενθήμερη προθεσμία απάντησης και η εισαγωγική συνεδρία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός είκοσι ημερών από τη λήξη της προθεσμίας αυτής. Ελλείψει συμφωνίας ως προς τη μέθοδο, προβλέπεται εισαγωγική συνεδρία διαμεσολάβησης.

Στην ακολουθία αυτή προστίθενται η επιλογή ή ο διορισμός διαμεσολαβητή, η αποδοχή του διορισμού, ο συντονισμός της συνεδρίας και η σύνταξη διαφορετικών εγγράφων ανάλογα με την έκβασή της. Οι διατυπώσεις και οι διαδοχικές προθεσμίες επιβαρύνουν μια ήδη σύνθετη προδικασία, ιδίως μετά τις πρόσφατες μεταβολές της τακτικής διαδικασίας. Η δυσχέρεια είναι εντονότερη όταν υπάρχουν πολλοί διάδικοι, κάτοικοι εξωτερικού ή δυσκολίες επικοινωνίας.

Η επιλογή της μεθόδου και η συναίνεση για ουσιαστική διαπραγμάτευση αποτελούν διαφορετικά ζητήματα. Η ρύθμισή τους πρέπει να είναι ευδιάκριτη και να αποφεύγει επαναλαμβανόμενες προσκλήσεις και αμφιβολίες για το περιεχόμενο της αποδοχής κάθε μέρους. Ο ΔΣΘ ζητεί ουσιαστική απλούστευση της διαδικασίας, με σαφή αφετηρία και συντονισμό των προθεσμιών και χωρίς πρόσθετους τύπους που δεν εξυπηρετούν συγκεκριμένη ανάγκη.

3 Όρια της υποχρεωτικότητας και περιεχόμενο της εισαγωγικής συνεδρίας

Η εισαγωγική συνεδρία του άρθρ. 80 περιλαμβάνει, πέρα από την ενημέρωση, ανάπτυξη των ιδιαίτερων συνθηκών της υπόθεσης, ακρόαση των μερών ως προς τη συναινετική επίλυση και δυνατότητα άμεσης κατάρτισης συμφωνίας. Αντίστοιχο περιεχόμενο προβλέπεται για τη δικαστική μεσολάβηση. Η διεύρυνση αυτή δημιουργεί τον κίνδυνο να συγχέεται το υποχρεωτικό ενημερωτικό στάδιο με την ουσιαστική διαμεσολάβηση.

Η συνέχιση της διαδικασίας και η επίτευξη συμφωνίας εξακολουθούν να προϋποθέτουν συναίνεση. Η διάκριση αυτή, όμως, πρέπει να κατοχυρώνεται με απολύτως καθαρή διατύπωση και στην πρακτική οργάνωση της συνεδρίας. Η υποχρέωση ενημέρωσης δεν πρέπει να μετατρέπεται σε υποχρέωση διαπραγμάτευσης επί της ουσίας ή αιτιολόγησης της επιλογής δικαστικής προστασίας. Η διαμεσολάβηση χρειάζεται χρόνο και πραγματική ελευθερία συμμετοχής, ώστε ο ενδιαφερόμενος να μην αισθάνεται ότι ωθείται σε συμφωνία υπό την πίεση προθεσμιών ή δυσμενών συνεπειών.

4 Διεύρυνση του πεδίου υποχρεωτικής προσφυγής

Το άρθρ. 19 μειώνει από 30.000 σε 10.000 ευρώ το όριο για τις διαφορές της τακτικής διαδικασίας του Μονομελούς Πρωτοδικείου και επεκτείνει την υποχρεωτική προδικασία σε ευρύ φάσμα περιουσιακών διαφορών του άρθρ. 614 ΚΠολΔ, με τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις, καθώς και σε συγκεκριμένες κληρονομικές και εταιρικές διαφορές. Η διεύρυνση αυτή πρέπει να αξιολογηθεί μαζί με την αύξηση των αμοιβών, των γραμματίων και των διαδικαστικών υποχρεώσεων.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτεί η υπαγωγή εργατικών διαφορών. Η προϋπόθεση της εξουσίας διάθεσης δεν μπορεί να παραμένει μια γενική επιφύλαξη, χωρίς σαφή αντιμετώπιση των αξιώσεων που προστατεύονται από αναγκαστικούς κανόνες. Αντίστοιχα, χρειάζεται ρητή αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής ως προς τις ανακοπές που εκδικάζονται με τη διαδικασία των περιουσιακών διαφορών. Η διαδικαστική κατάταξη μιας υπόθεσης δεν αρκεί για να αποδείξει ότι το αντικείμενό της είναι διαθέσιμο.

Η ευρεία επέκταση ενός υποχρεωτικού σταδίου, ιδίως σε διαφορές μικρότερου αντικειμένου, δεν πρέπει να προηγηθεί της εκτίμησης της πραγματικής χρησιμότητας και του συνολικού κόστους του. Ο ΔΣΘ εκφράζει αντίθεση στη γενίκευση της προδικασίας με τη συγκεκριμένη μορφή και ζητεί επανεξέταση των κατηγοριών υπαγωγής και του μειωμένου χρηματικού ορίου.

5 Διαφορές με δημόσιους φορείς

Η διεύρυνση της δυνατότητας συναινετικής επίλυσης διαφορών με δημόσιους φορείς δεν αρκεί, από μόνη της, για να καταστήσει τη διαδικασία αποτελεσματική. Το άρθρ. 76 περιλαμβάνει

διαφορετικές κατηγορίες διαφορών, ενώ το άρθρ. 19 προβλέπει ειδικότερες υποχρεώσεις για διαφορές με δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς και για ορισμένες κτηματολογικές διαφορές.

Οι εγγενείς περιορισμοί στη δυνατότητα των δημόσιων φορέων να συμβιβάζονται, οι απαιτούμενες εγκρίσεις και η διάκριση πολιτικής και διοικητικής δικαιοδοσίας πρέπει να αντιμετωπισθούν με σαφήνεια. Διαφορετικά, υπάρχει κίνδυνος η υποχρεωτική συμμετοχή να εξαντλείται σε τυπική διαδικασία, χωρίς πραγματική δυνατότητα συμφωνίας, με επιπλέον επιβάρυνση του ιδιώτη. Η δυνατότητα υπαγωγής δεν πρέπει να συγχέεται με την υποχρεωτική προδικαστική προσφυγή ούτε να αφήνει αβεβαιότητα για το αρμόδιο δικαστήριο.

B Διαμεσολάβηση και πρόσβαση στη δικαιοσύνη

6 Κόστος της διαδικασίας και χρηματικές κυρώσεις

Το άρθρ. 125 αυξάνει, ελλείψει έγγραφης συμφωνίας, την αμοιβή της εισαγωγικής συνεδρίας από 50 σε 150 ευρώ και την ελάχιστη ωριαία αμοιβή της περαιτέρω διαδικασίας από 80 σε 100 ευρώ, πλέον ΦΠΑ. Παράλληλα, τα άρθρ. 126 και 173 προβλέπουν αυτοτελές γραμμάτιο προκαταβολής εισφορών για καθένα από τα δύο στάδια, ίσο με το διπλάσιο του γραμματίου παράστασης στο καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο. Τα γραμμάτια αυτά διακρίνονται από την ελεύθερα συμφωνούμενη δικηγορική αμοιβή.

Η συνδυασμένη επιβάρυνση έχει ιδιαίτερη σημασία όταν η προσφυγή αποτελεί υποχρεωτικό προδικαστικό στάδιο και αφορά πλέον διαφορές άνω των 10.000 ευρώ. Η αναγνώριση της εργασίας του δικηγόρου και του διαμεσολαβητή πρέπει να συμβιβάζεται με τη δυνατότητα του πολίτη να προσφύγει στη δικαιοσύνη χωρίς δυσανάλογο οικονομικό βάρος. Η μεταγενέστερη επιδίκαση ορισμένων εξόδων δεν εξαλείφει τη δυσχέρεια της αρχικής χρηματοδότησης της διαδικασίας.

Περαιτέρω, οι χρηματικές κυρώσεις για αδικαιολόγητη μη συμμετοχή, από 100 έως 1.000 ευρώ και, για τις ειδικώς προβλεπόμενες κτηματολογικές διαφορές, από 500 έως 1.000 ευρώ, χρειάζονται επανεξέταση υπό το πρίσμα της αναλογικότητας. Η πραγματική αδυναμία συμμετοχής δεν πρέπει να εξομοιώνεται με αδικαιολόγητη αποχή. Ο ΔΣΘ ζητεί μείωση των πρόσθετων οικονομικών βαρών και ένα σύστημα που να μην καθιστά την προδικαστική διαδικασία αυτοτελές εμπόδιο δικαστικής προστασίας.

7 Προσωπική συμμετοχή και εκπροσώπηση

Το άρθρ. 80 παρ. 8–9 περιορίζει τη δυνατότητα συμμετοχής μόνο του εξουσιοδοτημένου δικηγόρου όταν είναι διαθέσιμη τηλεδιάσκεψη, εκτός αν αποδεικνύεται αδυναμία και εξ αποστάσεως συμμετοχής. Αντίστοιχες προβλέψεις περιλαμβάνονται στη δικαστική μεσολάβηση. Η προσωπική

παρουσία μπορεί να είναι χρήσιμη για την ουσιαστική διαπραγμάτευση, η αυστηρή όμως επιβολή της στο υποχρεωτικό εισαγωγικό στάδιο δημιουργεί πρακτικές δυσχέρειες.

Οι δυσχέρειες αφορούν ιδίως πρόσωπα με προβλήματα υγείας ή περιορισμένες ψηφιακές δεξιότητες και νομικά πρόσωπα με μεγάλο αριθμό υποθέσεων. Χρειάζεται ευρύτερη δυνατότητα εκπροσώπησης με κατάλληλη εξουσιοδότηση και σαφής αντιμετώπιση των νομικών προσώπων, ώστε η εξαίρεση να μην εξαρτάται από αβέβαιη κατά περίπτωση κρίση.

8 Εμπιστευτικότητα και καταγραφή της στάσης των μερών

Η εμπιστευτικότητα αποτελεί ουσιώδη όρο της εμπιστοσύνης στη διαμεσολάβηση. Η δυνατότητα τήρησης πρακτικών της διαδικασίας με συμφωνία των μερών, κατά το άρθρ. 78 παρ. 6, χρειάζεται σαφή οριοθέτηση σε σχέση με την απαγόρευση αξιοποίησης στοιχείων της διαμεσολάβησης. Η απλή συναίνεση στην καταγραφή δεν επιλύει τα ζητήματα πρόσβασης, φύλαξης, εμπιστευτικότητας των κατ' ιδίαν συναντήσεων και μεταγενέστερης χρήσης του υλικού. Ο ΔΣΘ θεωρεί ότι πρέπει να διατηρηθεί καθαρός ο κανόνας της μη καταγραφής των διαπραγματεύσεων, με διάκριση από τα αναγκαία έγγραφα έναρξης και περάτωσης ή το πρακτικό συμφωνίας.

Προβληματική είναι επίσης η πρόβλεψη του άρθρ. 80 παρ. 12 για αναγραφή στο υπόμνημα του μέρους που δεν συναίνεσε στη συνέχιση. Η άρνηση μπορεί να οφείλεται σε οικονομική αδυναμία, σε εκτίμηση της καταλληλότητας της διαδικασίας ή σε άλλους θεμιτούς λόγους. Η καταγραφή της ενδέχεται να προσδώσει αρνητικό χαρακτηρισμό σε μια νόμιμη επιλογή. Το έγγραφο που προσκομίζεται στο δικαστήριο πρέπει να πιστοποιεί την εκπλήρωση της υποχρέωσης συμμετοχής χωρίς να μεταφέρει αξιολογήσεις για τη διάθεση συμβιβασμού.

9 Πρόταση επίλυσης και συνέπειες της απόρριψής της

Τα άρθρ. 81 και 89 μεταβάλλουν ουσιωδώς τον ρόλο του διαμεσολαβητή. Προβλέπουν δυνατότητα διατύπωσης πρότασης επίλυσης όταν τα μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν και υποχρέωση διατύπωσής της όταν το ζητήσουν αμοιβαία. Η πρόταση γνωστοποιείται εγγράφως, η απάντηση δίδεται κατ' αρχήν μέσα σε πέντε ημέρες και η σιωπή λογίζεται ως απόρριψη. Σε περίπτωση απόρριψης, η πρόταση και οι συνοπτικοί λόγοι της γνωστοποιούνται μέσω του πρακτικού.

Η ρητή διαβεβαίωση ότι η πρόταση δεν αποτελεί νομική αξιολόγηση δεν αίρει τον προβληματισμό. Ο διαμεσολαβητής καλείται να προτείνει συγκεκριμένη λύση σε διαφορά ιδιωτικού δικαίου, χωρίς να έχει αναγκαίως νομική ιδιότητα, ενώ η πρόταση αποκτά σημασία για τη μεταγενέστερη δικαστική δαπάνη. Δημιουργείται έτσι απόσταση από τον διευκολυντικό ρόλο του και κίνδυνος κλονισμού της αντίληψης των μερών για την ουδετερότητά του.

Η δυνατότητα επιδίκασης έως διπλάσιας δικαστικής δαπάνης όταν η απόφαση συμπίπτει κατ' ουσίαν με την απορριφθείσα πρόταση, σε συνδυασμό με τις πρόσθετες συνέπειες του άρθρ. 89, ασκεί οικονομική πίεση για αποδοχή της. Η πρόταση δεν καθίσταται τυπικά δεσμευτική, η ελευθερία απόρριψής της όμως επιβαρύνεται με ουσιώδη κίνδυνο. Αυτό μπορεί να αποθαρρύνει την ίδια την προσφυγή στη διαμεσολάβηση και να δυσχεράνει την ειλικρινή ανταλλαγή απόψεων.

Ο ΔΣΘ ζητεί να απαλειφθεί η σύνδεση της απόρριψης της πρότασης με δυσμενείς συνέπειες στη δικαστική δαπάνη και να διαφυλαχθούν η ελεύθερη συναίνεση και η εμπιστευτικότητα. Η κοινή επιθυμία των μερών να λάβουν μια μη δεσμευτική άποψη δεν δικαιολογεί τη μετατροπή της σε μέτρο αξιολόγησης της μεταγενέστερης προσφυγής τους στο δικαστήριο.

10 Παραγραφή και δικονομική προστασία

Το άρθρ. 17 παρ. 3 αποκλείει την αναστολή της παραγραφής και των αποσβεστικών προθεσμιών κατά την πρόσκληση και την εισαγωγική συνεδρία, ενώ το άρθρ. 85 συνδέει την αναστολή με τη συμφωνία εκούσιας προσφυγής. Η αφαίρεση της προστασίας από το υποχρεωτικό εισαγωγικό στάδιο προκαλεί σοβαρή επιφύλαξη. Ο πολίτης καλείται να εκπληρώσει μια νόμιμη προϋπόθεση δικαστικής προστασίας, χωρίς να προστατεύεται αντιστοίχως από την πάροδο του χρόνου.

Χρειάζεται ρύθμιση που να αποκλείει τον κίνδυνο απώλειας αξιώσεων λόγω της υποχρεωτικής προδικασίας. Η αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη πρέπει να αποτελεί κριτήριο σχεδιασμού και των χρονικών συνεπειών της διαδικασίας, πέρα από το οικονομικό της κόστος.

Αντίστοιχη σαφήνεια απαιτεί η διαμεσολάβηση κατά την εκκρεμοδικία. Η απόσυρση από το πινάκιο προβλέπεται ήδη στο ισχύον άρθρ. 237 ΚΠολΔ και δεν εισάγεται για πρώτη φορά με το σχέδιο. Η ειδικότερη οργάνωση και επέκτασή της με τα άρθρ. 85 και 180 πρέπει να αίρει τις δυσχέρειες ως προς την κατάθεση προτάσεων, τη διατήρηση της εκκρεμοδικίας και την επανεκκίνηση των προθεσμιών. Η απόσυρση δεν πρέπει να συγχέεται με κατάργηση της δίκης.

11 Απαράδεκτο και συμβατική ρήτρα διαμεσολάβησης

Η διαφοροποίηση μεταξύ υπομνήματος, πρακτικού περάτωσης και πρακτικού μη επίτευξης συμφωνίας, σε συνδυασμό με το απαράδεκτο της συζήτησης, αυξάνει τον κίνδυνο τυπικών σφαλμάτων. Οι συνέπειες για τον διάδικο πρέπει να συντονισθούν με τη δυνατότητα αναπλήρωσης τυπικών παραλείψεων που προβλέπει και το άρθρ. 179 του σχεδίου σε σχέση με το άρθρ. 227 ΚΠολΔ. Η αδικαιολόγητη καθυστέρηση έκδοσης εγγράφου από τρίτο πρόσωπο δεν πρέπει να μεταφέρεται χωρίς δικλίδες στη δικονομική θέση του διαδίκου.

Ιδιαίτερα αυστηρή είναι η σύνδεση της ρήτηρας διαμεσολάβησης με το παραδεκτό του ίδιου του ενδίκου βοηθήματος στο άρθρ. 86. Παρότι η απόρριψη τελεί υπό την επιφύλαξη της παρ. 3, η οποία προβλέπει παραπομπή και, στις ειδικές διαδικασίες, αναβολή, η συνύπαρξη των μηχανισμών χρειάζεται αναδιατύπωση. Η τήρηση της συμβατικής δέσμευσης μπορεί να εξασφαλισθεί με παραπομπή και πρόσφορη διαδικαστική διευθέτηση, χωρίς την υπέρμετρη συνέπεια απόρριψης του ενδίκου βοηθήματος.

12 Ψηφιακή ανάρτηση πρακτικών

Η ψηφιακή υποστήριξη μπορεί να διευκολύνει τη διαδικασία, η ρύθμιση όμως του άρθρ. 84 προσθέτει αυστηρή υποχρέωση ανάρτησης μέσα σε αποσβεστική προθεσμία τριών εργάσιμων ημερών από την ολοκλήρωση και υπογραφή του πρακτικού. Η έλλειψη κωδικού επαλήθευσης συνδέεται με απώλεια της ειδικής αποδεικτικής ισχύος και εκτελεστότητας του πρακτικού. Οι συνέπειες αυτές είναι ιδιαίτερα βαριές για μια πρόσθετη διατύπωση.

Η προθεσμία πρέπει να επανεξετασθεί, όπως και η ανάγκη υποχρεωτικής ανάρτησης κάθε συμφωνίας, ακόμη και όταν τα μέρη δεν επιδιώκουν να την καταθέσουν προς εκτέλεση. Απαιτούνται σαφείς εγγυήσεις για την πρόσβαση, την προστασία προσωπικών δεδομένων και το εμπιστευτικό περιεχόμενο. Η περιορισμένη πρόσβαση που προβλέπει το σχέδιο είναι στοιχείο προστασίας, αλλά δεν εξαντλεί τα ζητήματα αναγκαιότητας και ασφαλούς τήρησης του πλήρους κειμένου. Οι συνέπειες τεχνικής αστοχίας ή παράλειψης πρέπει να είναι ανάλογες και να μην αποδυναμώνουν αδικαιολόγητα μια ήδη επιτευχθείσα συμφωνία.

13 Βαθμίδες και μετεκπαίδευση διαμεσολαβητών

Τα άρθρ. 123 και 133 οργανώνουν τρεις βαθμίδες, με σωρευτικά κριτήρια χρόνου διαπίστευσης, ολοκληρωμένων διαδικασιών και μετεκπαίδευσης. Συνδέουν δε τον διορισμό μέσω της Επιτροπής Μητρώου με την αξία της διαφοράς: έως 60.000 ευρώ για τη Γ΄ βαθμίδα, έως 200.000 ευρώ για τη Β΄ και χωρίς το ίδιο χρηματικό όριο για την Α΄, στην οποία εντάσσονται και οι διασυνοριακές διαφορές. Η ελεύθερη επιλογή από τα μέρη διατηρείται, αλλά δεν εξουδετερώνει τις συνέπειες της ιεράρχησης κατά τον θεσμικό διορισμό.

Η σύνδεση αυτή μπορεί να συγκεντρώσει τις οικονομικά σημαντικότερες υποθέσεις σε περιορισμένο κύκλο και να δυσχεράνει την απόκτηση εμπειρίας από τους υπόλοιπους. Το οικονομικό αντικείμενο δεν αποτυπώνει αναγκαιώς τη δυσκολία μιας υπόθεσης, ιδίως στις οικογενειακές διαφορές. Παράλληλα, η μετάβαση πρέπει να αποφεύγει την απαξίωση της υφιστάμενης διαπίστευσης, της επαγγελματικής εμπειρίας και των συναφών ακαδημαϊκών προσόντων.

Το άρθρ. 151 προβλέπει είκοσι, σαράντα ή εξήντα ώρες μετεκπαίδευσης ανά διετία, ανάλογα με τη βαθμίδα, αντί της υφιστάμενης υποχρέωσης είκοσι ωρών ανά τριετία. Η αύξηση του απαιτούμενου χρόνου και του σχετικού κόστους χρειάζεται ειδική τεκμηρίωση, όπως και η επάρκεια των φορέων κατάρτισης. Η ποιότητα των υπηρεσιών δεν εξασφαλίζεται αποκλειστικά με τη συσσώρευση ωρών και πιστοποιήσεων.

Ο ΔΣΘ ζητεί επανεξέταση του συστήματος βαθμίδων και της σύνδεσής του με την κατανομή της ύλης. Σε κάθε περίπτωση, απαιτούνται ουσιαστικά και αναλογικά κριτήρια, αναγνώριση των ήδη αποκτημένων προσόντων και αποφυγή οικονομικών εμποδίων στη διατήρηση της επαγγελματικής ιδιότητας. Τα εθελοντικά προγράμματα καθοδήγησης του άρθρ. 152 πρέπει να παραμείνουν διακριτά από τις υποχρεωτικές επιβαρύνσεις.

14 Σχολική και πανεπιστημιακή διαμεσολάβηση

Οι ρυθμίσεις των άρθρ. 103–119 έχουν κυρίως παιδαγωγικό και οργανωτικό χαρακτήρα. Αφορούν εθελοντικές διαδικασίες μεταξύ μαθητών ή φοιτητών, χωρίς εκτελεστικότητα ή δεδικασμένο των σχετικών συμφωνιών. Η ένταξή τους σε έναν Κώδικα που ρυθμίζει συγχρόνως την πολιτική δίκη και τις προϋποθέσεις δικαστικής προστασίας αυξάνει την ετερογένεια της ύλης.

Χωρίς να αμφισβητείται η αξία της καλλιέργειας συναινετικής επίλυσης συγκρούσεων στην εκπαίδευση, οι συγκεκριμένες ρυθμίσεις θα μπορούσαν να ενταχθούν στην οικεία εκπαιδευτική νομοθεσία. Η διακριτή τοποθέτησή τους θα καθιστούσε σαφέστερη και τη διαφορά τους από την επαγγελματική διαμεσολάβηση.

Γ Δικαστική μεσολάβηση

15 Απλούστευση και πρακτικές προϋποθέσεις λειτουργίας

Η ενίσχυση της δικαστικής μεσολάβησης αποτελεί θετική κατεύθυνση, αλλά τα άρθρ. 159 επ. την επιβαρύνουν με σύνθετες προϋποθέσεις, χωριστή εισαγωγική συνεδρία, νέα έγγραφα και αυστηρούς όρους προσωπικής παρουσίας. Οι παρατηρήσεις για τη σαφή διάκριση ενημέρωσης και ουσιαστικής διαδικασίας, την εκπροσώπηση και την οικονομική επιβάρυνση ισχύουν και εδώ.

Η πρόβλεψη ειδικά διαμορφωμένων χώρων στα δικαστήρια χρειάζεται αντίστοιχη οργανωτική υποστήριξη. Η εφαρμογή του θεσμού δεν μπορεί να εξαρτάται από υποδομές των οποίων η διαθεσιμότητα δεν έχει εξασφαλισθεί. Προέχει ένα λειτουργικό σχήμα προσφυγής και ανάθεσης, με σαφή σύνδεση προς την εκκρεμή δίκη και χωρίς περιττές διατυπώσεις. Ιδίως η ασυνέπεια του άρθρ. 159 παρ. 1 ως προς το πεδίο εφαρμογής, που εκτίθεται κατωτέρω, πρέπει να διορθωθεί πριν από την ψήφιση.

16 Αποτελέσματα της συμφωνίας και συμβολαιογραφικός τύπος

Το άρθρ. 170 παρ. 2 παραπέμπει στα άρθρ. 321–322 ΚΠολΔ, χωρίς να καθορίζει επαρκώς την έκταση των αποτελεσμάτων της συμφωνίας. Η εκτελεστικότητα ενός πρακτικού και το δεδικασμένο αποτελούν διαφορετικές έννομες συνέπειες. Η ενδεχόμενη σύνδεση μιας συναινετικής διευθέτησης με αποτελέσματα δεδικασμένου εγείρει ζητήματα αντικειμενικών και υποκειμενικών ορίων, ιδίως έναντι τρίτων. Δεν μπορεί να συναχθεί αυτομάτως πλήρης εξομοίωση με τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Ο ΔΣΘ ζητεί να απαλειφθεί η ασαφής παραπομπή ή να οριοθετηθεί με πλήρη και ειδική ρύθμιση.

Ως προς το άρθρ. 170 παρ. 4, η απαίτηση πρόσθετου συμβολαιογραφικού τύπου χρειάζεται ιδιαίτερη επανεξέταση όταν η συμφωνία αποτυπώνεται σε πρακτικό διαδικασίας ενώπιον δικαστή. Πρέπει να αξιολογηθεί η δυνατότητα του δικαστικού πρακτικού να καλύπτει τις απαιτήσεις τύπου, με τις αναγκαίες εγγυήσεις, χωρίς επανάληψη πράξεων και πρόσθετο κόστος.

Η θέση αυτή αφορά ειδικά τη δικαστική μεσολάβηση. Στην απλή διαμεσολάβηση αξιολογούνται θετικά οι διευκρινίσεις του άρθρ. 83 για τον απαιτούμενο τύπο και τη δυνατότητα αξιοποίησης του πρακτικού σε διανομή κοινού πράγματος, υποθήκες, προσημειώσεις και άρση κατασχέσεων. Οι επιμέρους αυτές διευκολύνσεις, όπως και η αποσαφήνιση της επικοινωνίας με τον πληρεξούσιο δικηγόρο για τον συντονισμό της συνεδρίας, δεν αναιρούν τις παραπάνω βασικές επιφυλάξεις.

Δ Διαιτησία

17 Προδικαστική παραπομπή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το άρθρ. 56 προβλέπει διαδικασία με την οποία το διαιτητικό δικαστήριο ζητεί από τον Άρειο Πάγο να υποβάλει προδικαστικό ερώτημα πριν από την έκδοση της διαιτητικής απόφασης. Δεν πρόκειται για απευθείας παραπομπή από τους διαιτητές. Ωστόσο, ο μηχανισμός χρειάζεται έλεγχο ως προς τη συμβατότητά του με τις προϋποθέσεις του άρθρ. 267 ΣΛΕΕ, ιδίως ως προς τη δικαιοδοτική λειτουργία του επιλαμβανόμενου κρατικού δικαστηρίου και την αναγκαιότητα του ερωτήματος για τη δική του κρίση.

Οι προϋποθέσεις παραδεκτού της προδικαστικής παραπομπής δεν καθορίζονται ελεύθερα από τον εθνικό νομοθέτη. Ο ΔΣΘ εκφράζει επιφύλαξη ως προς τη λειτουργικότητα της προτεινόμενης διαδικασίας και τον κίνδυνο απαραδέκτου των ερωτημάτων. Η επιφύλαξη αφορά ιδίως το στάδιο πριν από την έκδοση της διαιτητικής απόφασης και δεν συγχέεται με την εξουσία παραπομπής του κρατικού δικαστηρίου κατά τον έλεγχο ήδη εκδοθείσας απόφασης.

18 Αρμοδιότητα για την αγωγή ακύρωσης

Τα άρθρ. 28 παρ. 2 και 63 μεταφέρουν την εκδίκαση της αγωγής ακύρωσης στον Άρειο Πάγο, με τη διαδικασία των περιουσιακών διαφορών. Η επιλογή μεταβάλλει τον ρόλο του ανώτατου δικαστηρίου, το οποίο καλείται να εκδικάζει την ίδια την αγωγή και να εξετάζει τα ζητήματα που θεμελιώνουν τους λόγους ακύρωσης.

Ο ΔΣΘ θεωρεί προτιμότερη τη διατήρηση της σχετικής αρμοδιότητας στο Εφετείο, με εκδίκαση σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, αντί της ανάθεσης της πρωτογενούς εξέτασης στον Άρειο Πάγο. Η επιδίωξη ταχύτητας και οριστικότητας δεν αρκεί για να δικαιολογήσει αυτή τη μετατόπιση της δικαιοδοτικής λειτουργίας.

Χρειάζεται επίσης συστηματικός έλεγχος των μεταβολών στους λόγους ακύρωσης, στην προθεσμία προσβολής απόφασης δευτεροβάθμιου διαιτητικού δικαστηρίου και στην παραίτηση από την αγωγή. Ιδίως η μη επανάληψη της επιφύλαξης προβολής λόγων ακύρωσης κατά την εκτέλεση πρέπει να εξηγηθεί με σαφήνεια, χωρίς να αφήνει αβεβαιότητα για την έκταση της δικαστικής προστασίας.

19 Οργανισμοί θεσμικής διαιτησίας

Το άρθρ. 66 διευρύνει τη δυνατότητα οργάνωσης θεσμικών διαιτησιών από ιδιωτικούς φορείς και δεν επαναλαμβάνει τις ειδικές προϋποθέσεις του άρθρ. 46 ν. 5016/2023 ως προς την εταιρική μορφή, το ελάχιστο κεφάλαιο και ορισμένους ελέγχους και υποχρεώσεις ενημέρωσης. Το προβλεπόμενο μητρώο έχει πληροφοριακό χαρακτήρα.

Η απλούστευση δεν πρέπει να αποδυναμώνει τις εγγυήσεις αξιοπιστίας των οργανισμών. Η γενική υπαγωγή τους στο εταιρικό και στο λοιπό εφαρμοστέο δίκαιο δεν υποκαθιστά αναγκάως τις ειδικές εγγυήσεις για τη θεσμική διαιτησία. Απαιτούνται σαφείς προϋποθέσεις λειτουργίας και διαφάνειας, ώστε η διεύρυνση να μη βλάψει την εμπιστοσύνη στον θεσμό.

Πρέπει, επιπλέον, να διευκρινισθεί ρητώς η θέση των δικηγορικών συλλόγων και των ήδη λειτουργούντων θεσμών διαιτησίας τους. Δεν δικαιολογείται αβεβαιότητα ως προς την υπαγωγή τους σε νέες διαδικασίες ούτε δυσμενέστερη μεταχείριση σε σχέση με ιδιωτικούς φορείς.

Ε Νομοτεχνικές αστοχίες και αναγκαίες αποσαφηνίσεις

Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν αφορούν άλλοτε εμφανή σφάλματα παραπομπών και άλλοτε ουσιαστικές ασάφειες. Η διόρθωση των πρώτων δεν αίρει τις επιφυλάξεις για τις βασικές επιλογές του σχεδίου. Είναι, όμως, αναγκαία ώστε να μην προστεθούν ερμηνευτικές δυσχέρειες και αδικαιολόγητα απαράδεκτα κατά την εφαρμογή του.

20 Κοινές διατάξεις

Στα άρθρ. 3 περ. κγ', 17 παρ. 5, 80 παρ. 12–14 και 82 παρ. 1 χρησιμοποιούνται διαφορετικοί όροι για τα έγγραφα που πιστοποιούν την ολοκλήρωση της εισαγωγικής συνεδρίας ή την αποτυχία της διαδικασίας. Πρέπει να διακριθούν ενιαία το υπόμνημα, το πρακτικό περάτωσης, το πρακτικό μη επίτευξης συμφωνίας και το πρακτικό συμφωνίας, με σαφή προσδιορισμό του εγγράφου που απαιτείται για το παραδεκτό της συζήτησης. Η ίδια ορολογική συνέπεια χρειάζεται και στη δικαστική μεσολάβηση.

Ο ορισμός του πραγματογνώμονα στο άρθρ. 3 περ. ιστ' αναφέρεται σε διορισμό από το πρόσωπο ή όργανο που διεξάγει τη διαδικασία, ενώ το άρθρ. 11 συνδέει τη συμμετοχή πραγματογνωμόνων και τεχνικών συμβούλων με συμφωνία των μερών. Χρειάζεται αποσαφήνιση του πεδίου κάθε κανόνα και της σχέσης του με τις ειδικές ρυθμίσεις κάθε μεθόδου.

Οι παραπομπές των άρθρ. 14 και 19 στις κληρονομικές διαφορές πρέπει να ελεγχθούν ως προς την ακριβή αντιστοίχισή τους με το νέο κληρονομικό δίκαιο και τις μεταβατικές διατάξεις του. Στο άρθρ. 19 παρ. 4 πρέπει να διορθωθεί η παραπομπή στη ρήτρα δικαστικής μεσολάβησης, η οποία ρυθμίζεται στο άρθρ. 160 και όχι στο άρθρ. 158.

21 Διατάξεις διαιτησίας

Στο άρθρ. 21 η τελευταία περ. β' καταλήγει σε κόμμα αντί τελείας, ενώ στο άρθρ. 61 παρ. 4 υπάρχει το τυπογραφικό «και οι». Στο άρθρ. 43 παρ. 1 η φράση «Από τον ορισμό» δεν προσδιορίζει με την απαιτούμενη ακρίβεια το κρίσιμο γεγονός, σε αντίθεση με την αναφορά του ισχύοντος κειμένου στην αποδοχή του αιτήματος συμμετοχής.

Στο άρθρ. 44 παρ. 3 η διατύπωση για ακρόαση «εντός» αντί «μετά την πάροδο» είκοσι τεσσάρων ωρών δεν αποτελεί απλή γλωσσική μεταβολή. Χρειάζεται επιβεβαίωση και σαφής αποτύπωση της επιδιωκόμενης χρονικής ρύθμισης. Στο άρθρ. 63 παρ. 6 πρέπει να αποσαφηνισθεί η σχέση της παραίτησης από την αγωγή ακύρωσης με τη δυνατότητα προβολής σχετικών λόγων κατά την αναγκαστική εκτέλεση. Η παράλειψη της προηγούμενης επιφύλαξης δεν πρέπει να αφήνεται σε αβέβαιη ερμηνεία.

22 Διαδικασία και αποτελέσματα διαμεσολάβησης

Η πρόβλεψη του άρθρ. 80 παρ. 11 για τη συνέχεια της διαδικασίας μετά την υπογραφή συμφωνητικού υπαγωγής πρέπει να εναρμονισθεί με τα άρθρ. 85 και 180 ως προς την απόσυρση από το πινάκιο, την κατάθεση προτάσεων και την επαναφορά της υπόθεσης. Απαιτείται συνεπής διάκριση μεταξύ απόσυρσης και κατάργησης της δίκης.

Στο άρθρ. 81 παρ. 3 χρειάζεται σαφέστερο περιεχόμενο της αναφοράς στις «ανάγκες των μερών». Οι παρ. 5–6 του ίδιου άρθρου και το άρθρ. 89 πρέπει να ελεγχθούν σε σχέση με την εμπιστευτικότητα των άρθρ. 6 και 78. Επιπλέον, η εισαγωγική παραπομπή του άρθρ. 89 παρ. 1 στην παρ. 5 του άρθρ. 81 δεν αντιστοιχεί στη ρύθμιση της διπλάσιας δικαστικής δαπάνης, η οποία περιλαμβάνεται στην παρ. 6.

Το άρθρ. 82 παρ. 4 προβλέπει παράβολο 50 ευρώ για την κατάθεση, ενώ το άρθρ. 90 παρ. 2 ορίζει ότι δεν οφείλεται τέλος κατάθεσης. Οι διατάξεις χρειάζονται εναρμόνιση ή σαφή διάκριση του πεδίου τους. Η παραπομπή του άρθρ. 83 παρ. 1 στην περ. ζ΄ της παρ. 2 του άρθρ. 904 ΚΠολΔ πρέπει να συντονισθεί με το άρθρ. 183 του σχεδίου, που εντάσσει τα πρακτικά διαμεσολάβησης στην περ. γ΄.

Στα άρθρ. 84 παρ. 6, 125 παρ. 6, 129 παρ. 6, 130 παρ. 6–7, 131 παρ. 2 περ. α΄ και 147 παρ. 10 οι παραπομπές στο άρθρ. 152 για κανονιστική εξειδίκευση πρέπει να ελεγχθούν και να διορθωθούν με βάση τις αντίστοιχες εξουσιοδοτήσεις του άρθρ. 154.

Το άρθρ. 93 παρ. 2 προβλέπει υπογραφή του πρακτικού οικογενειακής διαμεσολάβησης μόνο από τον διαμεσολαβητή, ενώ το άρθρ. 82 παρ. 2 απαιτεί υπογραφές των μερών και των νομικών παραστατών για το πρακτικό συμφωνίας. Απαιτείται διάκριση ανάλογα με το είδος του πρακτικού. Στο άρθρ. 95 παρ. 2 πρέπει να αρθεί η αντίφαση μεταξύ αιτιολογημένης κρίσης για το συμφέρον του τέκνου και δυνατότητας μη διενέργειας της συνεδρίας «χωρίς αιτιολόγηση».

23 Οργάνωση και επαγγελματικό πλαίσιο διαμεσολάβησης

Στο άρθρ. 127 παρ. 1–3 η ΚΕΔ χαρακτηρίζεται εννεαμελής, ενώ οι επιμέρους αριθμητικά απαριθμούμενες κατηγορίες αθροίζουν οκτώ μέλη. Πρέπει να διευκρινισθεί ρητώς αν ο Ειδικός Γραμματέας ως Πρόεδρος συνιστά το ένατο μέλος. Στο άρθρ. 129 παρ. 1 περ. β΄ η παραπομπή στην περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρ. 134 πρέπει να αντικατασταθεί με την ορθή αναφορά στη σχετική γνωμοδοτική αρμοδιότητα του άρθρ. 128 παρ. 2 περ. γ΄.

Το άρθρ. 132 παρ. 1 παραπέμπει δύο φορές στο άρθρ. 151 για εξετάσεις διαπίστευσης, οι οποίες ρυθμίζονται στο άρθρ. 153. Το άρθρ. 153 παρ. 1 παραπέμπει στα Μητρώα του άρθρ. 136 αντί του άρθρ. 130, ενώ στην παρ. 7 επαναλαμβάνεται η ένδειξη «α)» σε δύο υποπεριπτώσεις. Στο άρθρ. 156 παρ. 3 η παραπομπή στην έκθεση πεπραγμένων του άρθρ. 148 πρέπει να διορθωθεί με βάση το άρθρ. 142.

Στο άρθρ. 155 παρ. 3 η αφετηρία της δίμηνης προθεσμίας για την υποβολή στοιχείων κατάταξης συνδέεται με την ολοκλήρωση της διαδικασίας της παρ. 1, η οποία αφορά την ηλεκτρονική κατάθεση. Χρειάζεται αυτοτελής και σαφής αφετηρία, ώστε η επαγγελματική κατάταξη να μην εξαρτάται από μια αμφίβολη παραπομπή.

24 Δικαστική μεσολάβηση

Το άρθρ. 159 παρ. 1 παραπέμπει αποκλειστικά στις περ. α΄–γ΄ της παρ. 2 του άρθρ. 76, χωρίς να περιλαμβάνει τις γενικές αστικές και εμπορικές διαφορές της παρ. 1. Η παράλειψη δημιουργεί σοβαρή ασυνέπεια προς τη συνολική λειτουργία που αποδίδει το σχέδιο στη δικαστική μεσολάβηση και απαιτεί ρητή διόρθωση του πεδίου εφαρμογής.

Η σχέση των άρθρ. 161 παρ. 1 και 171 πρέπει να αποσαφηνισθεί ως προς την κατάθεση αίτησης στο Πρωτοδικείο όταν η υπόθεση εκκρεμεί στο Εφετείο. Στα άρθρ. 164 παρ. 5 και 169 παρ. 3 χρειάζεται ενιαία ονομασία του πρακτικού μη επίτευξης συμφωνίας ή περάτωσης. Στο άρθρ. 165 παρ. 1 η αναφορά σε συγκατάθεση κατά το άρθρ. 162 πρέπει να συντονισθεί με την έγγραφη συναίνεση του άρθρ. 163 παρ. 4.

Στο άρθρ. 169 παρ. 8 η παραπομπή στο παράβολο της παρ. 6 πρέπει να διορθωθεί σε παρ. 5. Στην παρ. 6 του ίδιου άρθρου χρειάζεται διευκρίνιση της λειτουργίας της πρόσθετης κατάθεσης στο Πρωτοδικείο Αθηνών και της σχέσης της με την κατάθεση στο οικείο Πρωτοδικείο και την έκδοση εκτελεστού αντιγράφου. Το άρθρ. 170 παρ. 5 πρέπει να παραπέμπει στην παρ. 6 του άρθρ. 164, όπου ρυθμίζεται η δικαστική δαπάνη, αντί της παρ. 5.

Πέρα από την ουσιαστική επιφύλαξη για το δεδικασμένο, η παρ. 2 του άρθρ. 170 χρειάζεται συστηματικό συντονισμό με το απαράδεκτο του άρθρ. 169 παρ. 7. Οι διαφορετικές έννομες συνέπειες της συμφωνίας πρέπει να προσδιορίζονται χωρίς επικαλύψεις ή αμφίβολες αναλογίες.

25 Συναφείς τροποποιήσεις και μεταβατικό δίκαιο

Οι τροποποιήσεις των άρθρ. 237 παρ. 3 και 591 παρ. 4Α ΚΠολΔ με τα άρθρ. 180 και 182 του σχεδίου αναφέρονται στη διαμεσολάβηση, ενώ το άρθρ. 159 παρ. 2 περ. β΄ προβλέπει δικαστική πρόσκληση σε δικαστική μεσολάβηση. Πρέπει να αποσαφηνισθεί ο αντίστοιχος μηχανισμός παραπομπής και αναβολής, ώστε να μην παραμένει κενό στη σύνδεση του θεσμού με την εκκρεμή δίκη.

Στο άρθρ. 187 οι παραπομπές στα άρθρ. 131 και 132 για αμοιβές και γραμμάτια δεν αντιστοιχούν στις σχετικές ρυθμίσεις των άρθρ. 125–126. Χρειάζεται επίσης διόρθωση της αναφοράς στο παράβολο της παρ. 4 του άρθρ. 167, ώστε το περιεχόμενο της νομικής βοήθειας να προσδιορίζεται χωρίς αμφιβολία.

Τέλος, τα άρθρ. 203 περ. δ΄ και 204 παρ. 1 και 3 περ. α΄ πρέπει να εναρμονισθούν χρονικά. Η έναρξη ισχύος του Μέρους Α΄ από τη δημοσίευση και η κατάργηση των άρθρ. 1–33 ν. 4640/2019 από την 1.1.2027 ενδέχεται να δημιουργήσουν διάστημα παράλληλης ισχύος διαφορετικών συστημάτων υποχρεωτικής προδικασίας. Απαιτείται ενιαίος και σαφής κανόνας μετάβασης, ώστε οι

διάδικοι, οι δικηγόροι, οι διαμεσολαβητές και τα δικαστήρια να γνωρίζουν ποιο καθεστώς εφαρμόζεται σε κάθε υπόθεση.

Ο ΔΣΘ ζητεί την ουσιαστική επανεπεξεργασία των παραπάνω ρυθμίσεων και συνολικό νομοτεχνικό έλεγχο πριν από την ψήφιση του Κώδικα. Η ενίσχυση της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών προϋποθέτει εμπιστοσύνη στη διαδικασία, σεβασμό στην ελεύθερη συναίνεση και πραγματική διευκόλυνση της δικαστικής προστασίας. Οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να αποτυπωθούν με συνέπεια στο τελικό νομοθετικό κείμενο.